

Izrađen Priručnik za zelenu urbanu obnovu

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Svrha Priručnika za zelenu urbanu obnovu jest proučiti i istaknuti moguće izazove u provedbi zelene obnove s kojima bi se općine i gradovi mogli susresti. Priručnik formuliranjem niza dodatnih preporuka i mjera pomaže u unapređenju mogućnosti za implementaciju strategija zelene urbane obnove i u prevladavanju eventualnih prepreka u njihovoj uspješnoj provedbi.

menuti to da dokument ne predstavlja obvezujuće upute, već obuhvaća niz preporuka za povećanje implementacijskoga potencijala navedenih strategija. U Priručniku se nalazi niz primjera iz Republike Hrvatske, ali i ostatka Europe koji mogu poslužiti kao inspiracija prilikom razvoja projekata, no važno je istaknuti kako sam odabir i razvoj pro-

Priručnik za implementaciju strategija zelene urbane obnove gradova i općina u Hrvatskoj

Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine 14. rujna 2023. u Zagrebu predstavili su Priručnik za implementaciju strategija zelene urbane obnove gradova i općina u Hrvatskoj. Izrađen je u sklopu projekta „Podrška provedbi mjera zelene tranzicije u okviru hrvatskog Nacionalnog plana oporavka i otpornosti“ (engl. *Support for Implementing Green Transition Measures under Croatia's NRRP in Reconstructing Earthquake-Damaged Buildings project* – output 4) te predstavlja isporučevinu br. 2 navedenog projekta – smjernice za implementaciju strategija zelene urbane obnove na lokalnoj razini. Projekt je financiran sredstvima Europske unije kroz Instrument tehničke podrške (TSI) te ga je implementirala Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) u suradnji s Glavnom upravom za potporu strukturnim reformama (DG Reform) Europske komisije. Tehnička podrška pruža se Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u Republici Hrvatskoj. Priručnik je namijenjen jedinicama lokalne samouprave i Gradu Zagrebu radi olakšane implementacije strategija zelene urbane obnove (strategija ZUO) na lokalnoj razini. Treba napo-

Naslovna stranica Priručnika za zelenu urbanu obnovu

jekata ovise o nacionalnome kontekstu i lokalnim specifičnostima svake pojedine jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba.

Strategija zelene urbane obnove strateška je podloga važna za jedinicu lokalne samouprave ili Grad Zagreb, koja se odnosi na provedbu ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja (engl. *Nature-Based Solutions*), unaprjeđenje kružnoga gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike, a izrađena je u skladu sa Smjernicama za izradu strategija zelene urbane obnove. Priručnik je izrađen kombinacijom kabinetskoga istraživanja i participativnoga procesa. Kabinetsko istraživanje uključivalo je pregled nacionalnoga zakonodavnog okvira, postojećih strateških i prostornoplanskih dokumenata, provedenih projekata na razini Republike Hrvatske i Europske unije te stručne literature. Participativnim procesom prikupljene su informacije o kapacitetima te očekivanim benefitima, preprekama i izazovima u implementaciji strategija zelene urbane obnove od jedinica lokalne samouprave koje su na temelju poziva „Izrada strategija zelene urbane obnove” Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine ostvarile bespovratna sredstva za izradu strategija zelene urbane obnove.

Priručnikom su obuhvaćene sljedeće teme: Radni tim, stručnjaci i multisektorski karakter zelene urbane obnove – važnosti i preporuke za uključivanje mreže raznolikih dionika u procese ze-

lene urbane obnove u svrhu stvaranja suradnje među različitim sektorima i hijerarhijskim razinama, Podatci i strateški okvir – preporuke za pospješivanje implementacije prilikom razvoja strateškog okvira i prikupljanja podataka, Projekti i omogućavanje provedbe – preporuke za učinkovito planiranje i odabir projekata te pospješivanje njihove provedbe, Strategija ZUO u sustavu planiranja – važnost i načini usklađivanja strategija zelene urbane obnove sa sustavom prostornog planiranja uz osvrt na sustav strateškog planiranja, Javnost i participacija – važnosti uključivanja javnosti u svim relevantnim koracima uz poseban fokus na sudjelovanje građana prilikom implementacije Strategija ZUO, Pokretački mehanizmi i financiranje – mogući načini i izvori financiranja projekata zelene urbane obnove, uključujući izvore na razini EU, Budući napredak i procesi – važnost definiranja financijskih i terminskih planova, praćenja procesa te poboljšanja procesa implementacije i Razvoj urbane otpornosti na potresom pogođenim područjima – specifičan fokus na BBB (*Build Back Better*) pristup u postpotresnoj obnovi.

Priručnik je podijeljen u dva dijela. Prvi dio donosi kratak pregled pojmova zelene infrastrukture i kružnoga gospodarenja prostorom i zgradama te njihova razvoja na nacionalnoj razini, a govori i o važnosti izrade strategija zelene urbane obnove i koristima od njihove implementacije na lokalnoj razini. Taj dio Priručnika također može poslužiti svim zainteresiranima kao sažeti uvid u temu zelene urbane ob-

nove, a obuhvaća i opis provedenoga participativnog procesa koji je poslužio za oblikovanje Priručnika. Drugi dio Priručnika obuhvaća teme čijim je aktivnostima moguće utjecati na povećanje implementacijskoga potencijala strategija zelene urbane obnove. Izrada i implementacija strategija zelene urbane obnove ne mogu se promatrati kao dva potpuno odvojena procesa jer je već prilikom same izrade potrebno provesti određene korake koji će doprinijeti uspješnijoj implementaciji. S time u vidu, iako stavlja težište na implementaciju, ovaj priručnik do određene razine obuhvaća i teme koje se odnose na razvoj odnosno izradu strategija, ali kroz fokus na načine kojima određene aktivnosti izrade mogu utjecati na implementaciju. Svako potpoglavlje obuhvaća opisni dio kojim se objašnjavaju mogući izazovi i preporuke za njihovo ublažavanje kao i primjeri dobre prakse iz Hrvatske i inozemstva koji mogu poslužiti kao inspiracija prilikom implementacije strategija. Na kraju svakoga potpoglavlja nalazi se tablica sa sažetim prikazom izazova i preporuka koji su definirani analizom odgovora prikupljenih upitnikom i rezultatima kabinetskoga istraživanja. Dokument se može preuzeti na mrežnim stranicama Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Izvor:

- https://mpgi.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/NPOO/ZUO_NPOO/Prirucnik_za_implementation_strategija_ZUO.pdf